

Comunicat de premsa

Menjadors escolars en perill: més cars per a les famílies i més beneficis per a les empreses

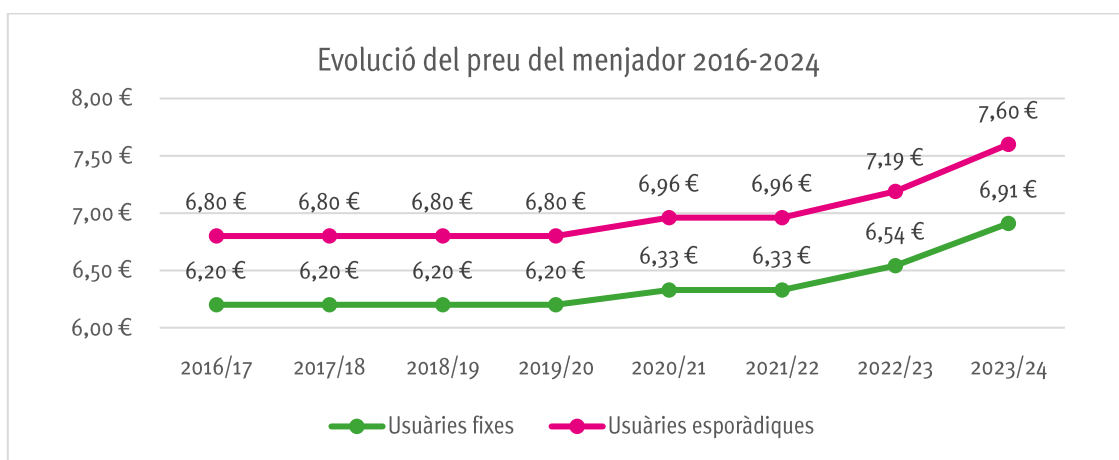
- L'aFFaC denuncia que el preu màxim del menjador escolar torna a pujar per segon any consecutiu, arribant fins els 7,60€ diaris
- Alguns consells comarcals continuen pressionant a les AFA amb la permisivitat d'Educació per impedir que les famílies gestionin el servei

Barcelona | Dimarts, 16 de maig, de 2023

Les Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC) alerten que **el servei de menjador escolar als centres públics es troba en una situació límit** que empitjora any rere any. Després del **nou increment** en el preu màxim d'aquest servei pel curs 2023/24, l'import que hauran de pagar les famílies passarà dels 7,19€ als 7,60€ màxims diaris en el cas de l'alumnat esporàdic i dels 6,54€ als 6,91€ per a l'alumnat fix. A banda d'encarir el preu màxim del menjador, el Departament ha reduït un 15% la partida econòmica destinada a les beques menjador a Barcelona, i no tenim dades que ens assegurin que no ha passat el mateix a la resta de territoris. És a dir, a partir del curs 2023/24, el menjador escolar serà més car i hi haurà menys ajuts per a les famílies vulnerabilitzades.

Encariment progressiu i exponencial

Tal com denuncia la federació, es tracta del **segon any consecutiu en què es produeix un increment del preu màxim del menjador escolar**. De fet, el preu s'havia mantingut congelat fins el curs 2020/21, any en què es va iniciar l'augment progressiu i exponencial d'aquest servei. Des d'aleshores, **el preu màxim del menjador s'ha encarit un 12%** (passant dels 6,80€ als 7,60€ en només quatre anys).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes del Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC).

Segons publica el Departament d'Educació en la seva [memòria econòmica](#) explicativa del preu de menjador escolar pel curs 2023/24, hi ha dos factors que incideixen en aquesta variació: d'una banda, **l'increment salarial previst al conveni col·lectiu del lleure** i, d'altra banda, **la inflació, que provoca un augment generalitzat dels preus**.

En aquest context, l'aFFaC considera inadmissible que el Departament d'Educació **no incorpori cap factor corrector en el càlcul del preu màxim del menjador** per protegir a les famílies de la inflació, sobretot tenint en compte **que el percentatge destinat al benefici industrial i al marge comercial de les empreses es manté**.

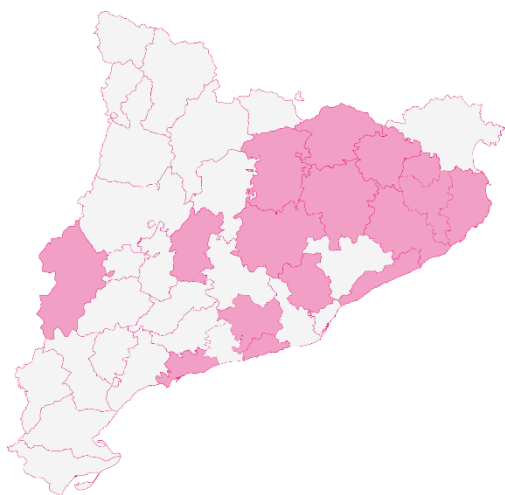
Curs 2022/23			Curs 2023/24		
Preu menú esporàdic	% Benefici industrial (€)	% Marge comercial per menú (€)	Preu menú esporàdic	% Benefici industrial (€)	% Marge comercial per menú (€)
7,19€	2,03% (0,14€)	2,03% (0,14€)	7,60€	2,03% (0,15€)	2,03% (0,15€)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de la memòria econòmica explicativa del preu del menjador dels cursos [2022/23](#) i [2023/24](#).

De fet, tenint en compte que el preu màxim que pagaran les famílies pel servei de menjador és més elevat i que el percentatge de benefici de les empreses es manté igual que l'any passat, **en nombres absoluts el benefici de les empreses serà superior**, passant dels 0,14€ als 0,15€ per cada menú.

És a dir, el pròxim curs escolar 2023/24 **les famílies pagaran més** pel servei de menjador escolar i, mentrestant, **les empreses obtindran més beneficis** per cada menú.

Coacció reiterada a les AFA per part d'alguns Consells Comarcals

L'aFFaC també denuncia que el Departament d'Educació i els Consells Comarcals continuen **limitant la participació de les AFA en la gestió del servei de menjador escolar**. La federació reclama que, fins que l'Administració no garanteixi que el menjador escolar es presti de forma pública i directa, **les famílies han de tenir prioritat en la gestió d'aquest servei**.

En els últims dos cursos, però, l'aFFaC ha tingut constància de, com a mínim, **16 Consells Comarcals** que haurien intentat **dissuadir a les AFA de gestionar el menjador escolar** o directament els haurien negat la signatura o renovació de convenis per poder assumir la gestió del servei.

Entre les estratègies que han dut a terme alguns Consells Comarcals per apartar a les famílies de la gestió del menjador escolar, hi trobem, principalment:

- 1. Consells Comarcals que han informat a les AFA que ja no podrien gestionar el servei de menjador escolar, en la majoria dels casos per una interpretació incorrecta d'una resolució de la Junta Consultiva de Contractació Pública del Departament d'Economia i Hisenda.** Una normativa que ni tan sols és aplicable a les AFA, ja que aquestes no són empreses, sinó associacions sense ànim de lucre. És el cas dels **Consells Comarcals de Baix Empordà, Berguedà, Garraf, La Selva, Pla de l'Estany, Ripollès, Segrià, Segarra i Tarragonès.** Aquest últim Consell Comarcal finalment es va fer enrere i va accedir a que les AFA continuïn gestionant el menjador escolar com fins ara.
- 2. Consells Comarcals que informen d'una retirada o intenció de retirar la gestió del servei de menjador escolar a les AFA per cedir-lo a les direccions dels centres.** Aquest conflicte s'ha donat amb els **Consells Comarcals del Bages, Maresme, Osona i Vallès Occidental.** En altres Consells Comarcals, s'ha fet un retorn de competències al Departament d'Educació. És el cas del **Consell Comarcal de l'Alt Penedès.**
- 3. Per últim, hi ha altres Consells Comarcals que obliguen a les AFA a constituir-se com a empreses si volen continuar gestionant el servei de menjador escolar.** És el cas del **Consell Comarcal del Gironès,** que va exigir el compliment d'aquest requisit a una AFA del municipi de Sarrià de Ter. També el **Consell Comarcal de La Garrotxa exigeix que les AFA que vulguin gestionar el menjador ho facin obligatòriament constituint-se com a empresa o mitjançant la gestió directa.** Si les AFA no accepten aquesta condició, el Consell Comarcal els nega la signatura del conveni i, per tant, els impedeix gestionar el menjador de forma indirecta. Es tracta d'una exigència que resulta especialment perversa si tenim en compte que és **un requisit que la mateixa Administració pública no compleix,** ja que no hi ha cap menjador escolar que estigui gestionat directament per un Consell Comarcal, pel Departament d'Educació o per qualsevol òrgan públic. A més, les AFA han rebut queixes reiterades de les empreses a qui el CC de La Garrotxa té cedida la gestió del menjador escolar. Les famílies denuncien la manca de projecte pedagògic, la mala qualitat dels aliments i les condicions laborals precàries de les treballadores.

Permetent aquest tipus de conductes per part dels Consells Comarcals, el Departament d'Educació permet i promou que siguin les empreses privades les que accedeixin a la prestació d'aquest servei mitjançant la contractació pública. D'aquesta manera, el sistema educatiu català cada vegada està més lluny d'entendre el temps de migdia (inclòs els menjador escolar) com un espai educatiu que cal protegir i cuidar, que connecti amb el projecte educatiu de centre, que sigui inclusiu amb tot l'alumnat (també l'alumnat amb NESE), que compti amb la participació i la veu de les famílies, que fomenti el comerç de proximitat i que garanteixi condicions laborals dignes per a les treballadores.

Nou Acord Marc de Contractació Pública: via lliure per a les empreses privades

De fet, actualment l'Administració treballa en l'elaboració d'un **Acord Marc que incorporarà un llistat d'empreses que podran gestionar el menjador escolar** sense passar cap procés de concurs públic.

Per poder constar en aquest llistat, les empreses només s'hauran d'homologar una vegada i, a partir de la seva acceptació com a empreses prestadores del servei, **no hauran de tornar a passar cap procés de validació com es fa amb els concursos públics, que s'han de renovar periòdicament.**

Aquest nou procés constata, doncs, un **procés de liberalització del menjador escolar mitjançant el qual les famílies són apartades progressivament de la gestió i organització del servei**, mentre que les empreses privades en prenen el control amb l'objectiu d'afavorir els seus propis interessos.

Al contrari que les AFA, **les empreses privades fan una gestió lucrativa del servei**, és a dir, optimitzen els recursos per a obtenir-ne el màxim benefici econòmic, i això té un **impacte directe en la prestació del servei**. D'una banda, **encareix el preu del menú** alhora que **empitjora la qualitat dels aliments**. D'altra banda, **precaritza les condicions laborals** de les treballadores del menjador i prescindeix de professionals qualificades, potenciant uns alts nivells de rotació de personal. Per últim, aquesta gestió lucrativa del servei de menjador **impedeix que s'apliquin criteris de sostenibilitat ambiental**, ja que això sovint redueix el marge de benefici per a les empreses.

A més, és important tenir en compte que en la majoria de casos es tracta d'**empreses de restauració que no tenen una mirada educativa**, absolutament necessària en un espai de 2h o 2:30h. El temps de migdia és un espai on sorgeixen conflictes que es poden traslladar a l'aula i **oportunitats d'aprenentatge que s'han de poder connectar amb el projecte educatiu de centre**. I això només es pot fer quan les AFA intervenen en la gestió del servei per vetllar per aquesta continuïtat del projecte educatiu.

En aquest context, l'aFFaC denuncia que el **Departament d'Educació està caminant en sentit oposat al què s'esperaria d'un govern d'esquerres** compromès amb el medi ambient, amb les famílies, amb els drets de les treballadores, amb una economia social capaç de situar a les persones al centre i amb una educació pública gratuïta i de qualitat. És per això que, des de la federació, s'insisteix en la urgència d'establir **un model de menjador escolar coherent amb un model educatiu d'avantguarda** que respecti la normativa vigent.

De fet, la pròpia **Llei d'Educació de Catalunya**, en una [disposició addicional](#) aprovada el passat mes de març, estableix textualment que: "Amb la finalitat de promoure la participació de les famílies d'alumnes en la gestió dels centres educatius públics, **les associacions de famílies poden gestionar els menjadors escolars respectius per mitjà de la subscripció de convenis de gestió** amb la corresponent administració titular de la competència o la que l'exerceixi per delegació."

Per tot això, és urgent que el Departament d'Educació aturi aquest procés de desmantellament del menjador escolar. Perquè sí, Josep González-Cambray té raó quan insisteix a demanar un canvi de mirada, però potser ens estem equivocant de direcció. Senyor Conseller, **deixem de mirar a l'empresa privada i comencem a mirar a les famílies i, sobretot, a l'alumnat a qui es deu el Departament d'Educació.**